

## Leerstoornissen (D012257)

**Cursusomvang** (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

**Studiepunten 4.0**

**Studietijd 100 u**

### Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

| A (semester 2) | Nederlands | Gent |                  |      |
|----------------|------------|------|------------------|------|
|                |            |      | hoorcollege      |      |
|                |            |      | werkcollege      | 0.0u |
|                |            |      | zelfstandig werk | 0.0u |
|                |            |      | groepswork       | 0.0u |

### Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Peters, Lien

PP05

Verantwoordelijk lesgever

### Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

|                                                                                                                        | stptn | aanbodssessie |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|---------------|
| Bachelor of Science in de logopedische en audiologische wetenschappen (afstudeerrichting logopedie)                    | 4     | A             |
| Master of Science in de psychologie (afstudeerrichting klinische psychologie)                                          | 4     | A             |
| Schakelprogramma tot Master of Science in de logopedische en audiologische wetenschappen (afstudeerrichting logopedie) | 4     | A             |

### Onderwijstalen

Nederlands

### Trefwoorden

lezen, spellen, rekenen, leerstoornissen, dyslexie, dyscalculie, kenmerken, assessment, aanpak, neurobiologie, REDICODI, redelijke aanpassingen, UDL, zorgcontinuüm

### Situering

Dit opleidingsonderdeel bereidt voor op het detecteren, diagnosticeren en ondersteunen van kinderen met een leerstoornis. Er is geen voorkennis vereist. Op dit opleidingsonderdeel wordt (binnen de opleiding logopedie) verder gewerkt in het opleidingsonderdeel Leerstoornissen in context.

### Inhoud

Het opleidingsonderdeel wordt opgebouwd rond:

- **Conceptueel kader:** leerstoornis, leerprobleem, leermoeilijkheid, dyslexie/dyscalculie, intelligentie, zorglandschap
- **Lezen, spellen, dyslexie assessment:** gedetailleerde voorstelling van de symptomatologie, leeftijdsgebonden inkleuring van het beeld, theoretische modellen en neurobiologie, etiologie en prevalentie van dyslexie, actuele classificerende, verklarende en handelingsgerichte diagnostiek, inclusief gebruik van instrumenten.
- **Rekenen, dyscalculie assessment:** gedetailleerde voorstelling van de symptomatologie, leeftijdsgebonden inkleuring van het beeld, theoretische modellen en neurobiologie, etiologie en prevalentie van dyscalculie, actuele classificerende, verklarende en handelingsgerichte diagnostiek, inclusief gebruik van instrumenten.
- **Taakspecifieke ondersteuning dyslexie:** instructieprincipes, foutenanalyse, evidence-informed bespreking van remediërmaterialen t.a.v. leerachterstanden (kleuter, basis, secundair), Remediërende, Differentiërende, Compenserende en Dispenserende (REDICODIs) maatregelen/redelijke aanpassingen/Universal Design for Learning (UDL).
- **Taakspecifieke ondersteuning dyscalculie:** instructieprincipes, foutenanalyse,

evidence-based bespreking van remediërmaterialen t.a.v. leerachterstanden (kleuter, basis, secundair), REDICODIs/redelijke aanpassingen/UDL.  
Studenten maken verder ook oefeningen over scoring, normering en interpretatie van diagnostische tests, het opstellen van onderzoeks- en syntheseverslagen en het formuleren van adviezen voor redelijke aanpassingen.

### **Begincompetenties**

### **Eindcompetenties**

- 1 Eigen kennis en inzichten op vlak van leerstoornissen kunnen actualiseren op basis van wetenschappelijke literatuur en internationale richtlijnen.
- 2 Een onderzoeks- of diagnostisch plan voor leerstoornissen operationaliseren.
- 3 Evidence-informed interventiemethoden en -technieken voor de behandeling en ondersteuning van personen met leerstoornissen selecteren.
- 4 In een (interdisciplinair) team in het Vlaamse zorglandschap rond diagnostiek en aanpak van leerstoornissen werken.
- 5 Interventies opzetten/superviseren t.a.v. leren lezen, spellen en rekenen, rekening houdend met mogelijke comorbide problemen en met de leeftijd van de betrokkene.

### **Creditcontractvoorwaarde**

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

### **Examencontractvoorwaarde**

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

### **Didactische werkvormen**

Groepswerk, Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

### **Toelichtingen bij de didactische werkvormen**

- Hoorcolleges: leerstof van de cursus aanbrenge door middel van verschillende werkvormen.
- Groepswerk: het groepswerk bestaat uit twee in te dienen opdrachten te maken in een kleine groep rond diagnostiek, verslaggeving en het formuleren van adviezen voor redelijke aanpassingen.
- Werkcollege: feedbacksessies in (kleine) groepen rond in te oefenen leerstof en groepswerk (kennis en scoring van instrumenten voor de diagnostiek van leerstoornissen en rond verslaggeving).
- Werkcollege enkel voor studenten klinische neuropsychologie: verder uitdiepen van neuropsychologische aspecten van leerstoornissen.
- Zelfstandig werk: doorlopen van een lepad (iedereen), en afnemen van tests van een typisch of atypisch lerend kind in de lagere school (enkel voor studenten logopedie).

Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

### **Studiemateriaal**

Type: Slides

Naam: Powerpoint slides van de hoor- en werkcolleges

Richtprijs: € 15

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Aantal slides : 600

Oudst bruikbare editie : Geen

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Bijkomende info: Slides van hoor- en werkcolleges worden elk jaar geactualiseerd. Afdrukken in het kader van openboek examen.

Type: Reader

Naam: Ondersteunende teksten

Richtprijs: € 15

Optioneel: nee

Taal : Nederlands  
 Aantal pagina's : 400  
 Oudst bruikbare editie : Geen  
 Beschikbaar op Ufora : Ja  
 Online beschikbaar : Nee  
 Beschikbaar in de bibliotheek : Nee  
 Beschikbaar via studentenvereniging : Nee  
 Bijkomende info: Het merendeel van de teksten zal geschreven zijn in het Nederlands, maar er zullen mogelijks ook enkele teksten in het Engels zijn.

## Referenties

Onder andere:

- 1 Byrnes, J.P. (2020). The potential utility of an opportunity-propensity framework for understanding individual and group differences in developmental outcomes: A retrospective progress report. *Developmental Review*, 56, 100911.
- 2 Ghesquière, P. & Van der Leij, A. (2016). Technisch lezen en spellen. –In: K. Verschueren en H. Koomen (red.). *Handboek diagnostiek in de leerlingenbegeleiding. Kind en context* (pp. 71-91). Antwerpen: Garant.
- 3 Grigorenko, E. L., Compton, D. L., Fuchs, L. S., Wagner, R. K., Willcutt, E. G., & Fletcher, J. M. (2020). Understanding, educating, and supporting children with specific learning disabilities: 50 years of science and practice. *American Psychologist*, 75(1), 37–51.
- 4 Henneman, K. (1994). Problemen van gevorderde spellers. Signalering, diagnostiek en begeleiding. Bussum: Dick Coutinho. Hoofdstuk 1: Spellingsysteem en spellingproces (p. 15-28).
- 5 McGrath, L.M., Peterson, R.L., & Pennington, B.F. (2020). The Multiple Deficit Model: Progress, Problems, and Prospects. *Scientific Studies of Reading*, 24, 7-13.
- 6 Van der Leij, A. (1998). Leesproblemen. Beschrijving, verklaring en aanpak. Rotterdam: Lemniscaat. Hoofdstuk 2: Procesmodellen (p. 35-62).
- 7 Willcutt, E.G., Pennington, B.F., Duncan, L., Smith, S.D., Keenan, J. M., Wadsworth, S., DeFries J.C., & Olson, R.K. (2010). Understanding the complex etiologies of developmental disorders: Behavioral and molecular genetic approaches. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, 31, 533-544.
- 8 Prodia protocol rekenen

## Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Interactieve ondersteuning via UFORA.
- Feedback verloopt via een terugkoment op afspraak

## Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

## Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie

## Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie

## Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Peer en/of self assessment, Schriftelijke evaluatie, Werkstuk

## Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

## Toelichtingen bij de evaluatievormen

### Vorm NPE:

- evaluatie van in te dienen werkstukken die in groep gemaakt worden (tegen voorafbepaalde deadline)
- medewerking aan verplichte werkcolleges/feedbacksessies
- peer-evaluatie waarbij student zowel zichzelf als medestudent moet beoordelen in kader van groepswork (werkstukken)
- evaluatie individuele taak (logopedie: testen en rapporteren van gegevens over kind; klinische neuropsychologie: uitwerking extra werkcollege)

**Slagen voor PE & NPE:** Voor beide onderdelen (zowel PE & NPE dient de student de helft van de maximumscore te behalen).

(Goedgekeurd)

**Gevolgen ongegronde afwezigheid of niet deelname NPE:**

Indien niet voldaan aan onderstaande, zal dit negatieve gevolgen hebben voor scoring berekend in kader van NPE

- ziektebriefje bij afwezigheid verplichte sessies
- ander geldig afwezigheidsbewijs (enkel mits goedkeuring na overleg door lesgevers) bij afwezigheid verplichte sessies

**Tweede kans NPE:**

(Enkel) indien studenten minder dan de helft van de maximumscore voor NPE behalen, kan een alternatieve opdracht overwogen worden in overleg met de verantwoordelijke lesgever

**Feedback NPE:**

NPE-scoring wordt bekend gemaakt vóór PE: optionele toelichting verloopt via terugkommoment PE na afspraak zoals vermeld in de sectie 'studiebegeleiding'

**Eindscoreberekening****Verhouding tussen deeltijfers:**

- periodegebonden evaluatie: 50%
- niet-periodegebonden evaluatie: 50%

**Overdragen van deeltijfers naar volgende examenperiode:**

- Indien niet geslaagd voor niet-periodegebonden evaluatie: vervangopdracht in tweede zitting.
- Indien niet geslaagd voor periodegebonden evaluatie: tweedekansexamen in tweede zitting.

Deelresultaten waarop de student minstens de helft van de punten verworven heeft, kunnen overgedragen worden naar een volgende examenperiode binnen hetzelfde academiejaar. Deelresultaten worden nooit afgerond.

**Bijzondere voorwaarden:**

Wanneer men **niet deelneemt** aan de evaluatie van NPE of PE kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel en wordt het eindcijfer teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (7/20) indien het eindcijfer hoger ligt.

Het eindcijfer is het gewogen gemiddelde van de verschillende onderdelen (50% NPE en 50% PE). Studenten kunnen voor dit opleidingsonderdeel enkel slagen wanneer ze voor zowel NPE als PE minimum 50% behalen.

Wanneer studenten voor minstens één van de onderdelen minder dan 10/20 (50%) behalen dan gelden onderstaande regels:

- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie een 8/20 of 9/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogstniet-geslaagd cijfer, nl. 9/20.
- Indien men voor minstens één onderdeel van de evaluatie minder dan 8/20 behaalt, kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Als de eindscore toch een cijfer van 8 of meer op 20 zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer, nl. 7/20.

**Faciliteiten voor werkstudenten**

*Oefeningen:* Mogelijkheid tot aanvragen (per mail) van vervroegde inschrijving (vóór officiële inschrijvingsperiode) in de groepen.